REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNTURI:
în Viena la N. Dukes Nachf. Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppolik. în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare.— Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fiăcare d[i].
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 23. Brașov, Vinerĭ 7 (20) Februarie. 1903.

Libertatea presei și șoviniștii.

Fóia maghiară din localitate, „Brassoi Hirlap“, se ocupă la locul prim al numĕrului sĕu de adĭ cu articolii noștri retrospectivĭ despre procesele politice în Ungaria, din carĭ a publicat deja mai înainte lungĭ estrase.

Numita fóie are pretenția de a vrea sĕ lumineze și convingă pe Românĭ și pe Sașĭ despre „bunele intențiunĭ“ ale politicei maghiare dominante și despre rĕtăcirea, în care, după părerea ei, s'ar afla diarele naționalităților, când pretind, că șovinismul maghiar este isvorul tuturor neînțelegerilor de adĭ și că acest șovinism a dat nascere și nesfêrșitelor procese politice, carĭ numai onóre nu fac Ungariei și guvernanților ei.

Liberĭ sunt cei de la „Brassoi Hirlap“ de a vedé și a profesa ceea ce li-se pare lor a fi mai acomodat și mai bine. N'ar trebui sĕ uite însĕ că acéstă libertate nu este și nu póte fi un monopol al lor și al conaționalilor lor maghiarĭ, ci e în drept a o reclama fie care cetățén, facă el parte chiar din acele naționalitățĭ, pe care șovinismul domnitor le privesce ca desmoștenite și condamnate a trăi numai din grația lui.

Liberĭ sunt numiții diariștĭ maghiarĭ de a avé ideile și părerile lor proprii despre causele prigonirei naționalităților și despre oportunitatea și utilitatea proceselor de pressă, dér nu le este permis și n'au dreptul de a insinua conlocuitorilor de altă naționalitate atâta naivitate, ca aceștia sĕ le crédă pe cuvênt, când in imbuibarea lor se 'ncércă a-i convinge, că nu șovinismul maghiar face procesele de pressă, ci șovinismul pressei naționalităților.

Sĕ-șĭ aducă aminte numai Maghiarii, șoviniștĭ și — neșoviniștĭ, de mai cutéză a esista și de aceștia — de acel timp, când erau și ei asupriți și când gazetarii lor aveau sĕ lupte cu patenta împĕrătéscă dela 1852. Admite-vor óre, că pressa maghiară a fost de vină la tóte persecuțiile austriace?

Și totu-șĭ regimul lui Bach a fost neasemĕnat mai cruțător și mai liberal chiar față de pressa maghiară, decât cum sunt guvernele unguresci față de pressa naționalităților. Nu s'a pomenit sub absolutismul nemțesc ca o foie maghiară sĕ fie condamnată la pierderea întregei sale cauțiunĭ, cum s'a petrecut sub regimul „adevĕratului liberalism“ al lui Szell dilele trecute. Și óre tot naționalitățile din Ardeal sĕ pórte vina, că guvernele unguresci au ținut în vigóre în acéstă țéră peste trei-decĭ de anĭ acea patentă reacționară împĕrătéscă dela 1852, privitóre la pressă?

Curióse concepte de libertate mai au cei dela „Brassoi Hirlap“, când afirmă, că a urmări pe diariștii nemaghiarĭ „incomodĭ“ cu procese de pressă, carĭ se termină cu „sentințe estrem de aspre“, nu însémnă a terorisa, nu atinge de loc libertatea pressei, ci este un lucru „bun și necesar!?“

Am vrea sĕ ne spună fóia maghiară în ce consistă libertatea pressei pentru naționalitățĭ, decă, cum dice, de câte orĭ pretinșii „agitatorĭ“ li-se par șoviniștilor dela putere „incomodĭ“ și nu le place ce scriu, ei sunt trașĭ înaintea juraților maghiarĭ, declarațĭ vinovațĭ și aspru condamnațĭ?

Reproducem mai jos părerile lui „Brassoi Hirlap“ în traducere fidelă, ca sĕ nu ni-se dică, că întrebarea nóstră de mai sus n'ar avé temeiŭ în afirmările positive ale numitei foi.

Ar fi însĕ zadarnic a mai discuta despre libertatea pressei, și despre aceea cum trebue respectată acéstă libertate și la contrarĭ, cu-o fóie, care — cu tóte că însașĭ recunósce, că atâtea procese de pressă deodată n'au mai fost în Ungaria ca ele s'au sfêrșit cu condamnările cele mai aspre și că cu astfel de procese nu se póte resolva cestiunea naționalităților, — totușĭ aprobă urmărirea foilor nemaghiare cu astfel de procese ca „bună și necesară“.

Unde nu vorbesce rațiunea, ci egoismul de rassă și patima órbă politică, acolo nu póte dăinui libertatea, nu nicĭ măcar ca monopol al celor ce au puterea în mână.

România și Macedonia. „*Politische Correspondenz*“ publică o depeșă din Paris, în care se spune, că România a adresat puterilor o notă în privința Macedoniei. In acéstă notă, România relevéză drepturile și interesele naționalității române din Macedonia, carĭ nu trebuesc uitate, și esprimă încrederea, că acțiunea puterilor pentru îmbunătățirea administrațiunei vilaetelor europene ale Turciei, va lua în considerațiune drepturile Românilor ca și acelea ale celorlalte populațiunĭ creștine din Macedonia.

Congresul latin. Am semnalat erĭ, că din inițiativa d-lui conte *Angelo de Gubernatis* și a altor marĭ bărbațĭ de stat italienĭ, s'a hotărît ținerea unui *congres internațional latin* la Roma, în dilele de 15—22 Aprilie viitor și că scopul acestui congres este d'a afirma printr'un pact încheiat la Roma. *uniunea și frățietatea popórelor latine și a arăta întregei lumĭ vitalitatea lor.* Președintele acestui congres este marele filo-român *Angelo de Gubernatis.* Președințiĭ onorarĭ sunt prințul *Colonna*, primarul Romei, și miniștrii *Nasi* și *Baccelli*. Deschiderea congresului se va face la 15 Aprilie, la Campidoglio (primărie). Direcțiile căilor ferate și ale societăților de navigație italiane, acordă o reducere de 50 la sută din prețul călĕtoriei. Taxa de inscripție este de 12 francĭ. Cererile pentru inscripțiĭ vor trebui sĕ fie adresate președintelui societății Latino-elenă, Angelo de Gubernatis, corso Umberto 151.

O apĕrare a șovinismului.

„Brassoi Hirlap“ în numĕrul sĕu cu data de adĭ, 19 Febr. n., se ocupă în articolul de fond de opiniunile ce și le dau „*Gazeta Transilvaniei*“ și diarul săsesc din localitate „*Kronstädter Zeitung*“ asupra duiumului de procese politice, ce s'au intentat în timpul din urmă pressei naționalităților.

Mai întâiŭ „*Brassoi Hirlap*“ constată și el, că „atâtea procese de pressă deodată, de mult nu s'au făcut în Ungaria“, și chiar și pe acéstă fóie „a surprins'o“ acéstă neobicĭnuită urmărire a pressei naționalităților din partea procuraturei.“

Mai departe „Br. Hirlap“ dice, că nicĭ „Gazeta Transilvaniei“, nicĭ „Kronst. Ztg.“ n'au dreptate când dic, că șovinismul maghiar e de vină la tóte, pentru-că „nu șovinismul maghiar face procesele de pressă, ci șovinismul pressei naționalităților“.

Șovinismul maghiar, dice mai departe numita fóie, vrea sĕ trăiéscă în pace cu naționalitățile conlocuitóre. „Un astfel de șovinism, care sĕ vrea a asupri naționalitățile prin terorism, sĕ le maghiariseze, și care și-ar afla espresiunea în procesele de pressă intentate cu ghiotura — nu esistă“.

Și diarul „Brassoi Hirlap“ pentru a ne dovedi acéstă afirmare cu totul nebasată, vine și încheie articolul sĕu prin a face următórele mărturisirĭ flagrante în contra sa și a celor ce dimpreună cu el fac asemenĭ declarațiunĭ fariseescĭ. Étă cum însușĭ „Br. Hir.“ se dă de gol încheiând astfel:

„...Cu toții suntem în clar, că cu procesele de pressă politice nu numai că nu se póte maghiarisa, dér nu se póte resolva nicĭ cestiunea naționalităților.

Însĕ procesele de pressă politice sunt fórte *bune* și *necesare* pentru a face sĕ'nțelégă massele și elementul inteligent, ér pe agitatorĭ — carĭ, decă nu sunt periculoșĭ, sunt totușĭ incomodĭ — sĕ-i facă a fi mai liniștițĭ.

Mai ales sunt bune și necesare acele procese, carĭ se sfirșesc cu sentință gravă și carĭ spun clar, se sfirșéscă odată comedia. Puterea statului maghiar nu glumesce, ea *isbesce pretutindenĭ*, unde ura și agitațiunea își ridică capul.

De acéstă consciință de sine națională *sunt conduși și jurații maghiarĭ, când aduc verdict condamnator.* Consciința viuă *a națiunei vorbesce în ei* prin forme legale și *nu le pasă de ce dic* cei din Lipsca și Bucurescĭ.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Rinul și Domul.

De **Riria.**

Pe malurĭ ce-s cioplite de-a Rinului curent, se 'nalță cu mândrie frumosul monument.... E monumentul văii ce atât de adese-orĭ s'a înroșit de sânge 'n aprinsele-i vulvorĭ. Ridică fruntea-i mândră ducênd'o către cer, când cei mai tarĭ ai lumei atât de lesne pier. El tot privesce pacînic, din turnul cel de sus, pe Rinul cel gigantic ce mărei e supus; căcĭ mintea aceluia ce nu fu Dumnedeu, în neatêrnare puse pe acest nou Prometeu care desfide totul, cu tóte că-i legat de temelii de piétră al lui trunchiŭ învîrgat. Câțĭ nu l'au privit óre, câțĭ n'au lăsat o rază din ochiul lor aprinsă ce-acum îl luminéză. Căcĭ el în întunerec, precum și în lumină păstréză mândru 'n juru-i o aură divină. Ah! unde sunteți óre, o voi inimĭ sleite; unde sunteți, ființe ce a-țĭ fost dumnedeite de dorul țĕrei vóstre, sĕu de-a sciinței nimb?... Din marea vóstră trudă, ce v'a rĕmas în schimb? Și vouĕ tot o piétră ciuntită, sĕu întrégă, ce unii o ladmiră, ér alții o renégă... Dér câțĭ se gândesc óre că voi, póte 'n hârtie, a-țĭ pus la viețe noue o nouă temelie; cu picăturĭ de sânge din vécul ce-ațĭ cioplit, ațĭ pus pecetea muncei cu foc neobosit, șĭ-ațĭ îndrumat din veacurĭ apuse 'n necredințĭ un sóre de lumină spre noptĭ de nesciințĭ?... Aceste gândurĭ sure a existenței nóstre schimba mintea în taină cu zonele albastre, când se aude-un sgomot ușor de clocotire; ér Rinul prinde a dice, cam scos din a sa fire:

„Te 'nalță ochii mințeĭ spre gândul lui *de Nille**) ce ți-a croit mărirea, o! șubredĕ copile! Dér s'a muncit la tine o viĕță de lungĭ secolĭ și munca-a mii de ómenĭ acum tu vĕd că specolĭ! In órba ta trufie, cu turnurĭ ascuțite, vreĭ ca sĕ spargĭ pĕvaza a criptei îmboltite, ducênd privirea lumei spre a stelelor sălaș! . . . . Credĭ óre cursu-mĭ mândru că 'n urmă poțĭ sĕ-l lașĭ?.... când el oglindă cerul cu sóre și cu stele, din fund sorbind rĕcórea și trimițĕnd spre ele, când sunt aprinse tare de-a sórelui arsură, sĕu vin ele spre mine, uitând orĭ-ce mĕsură, și se desfată în sînu-mĭ, așa 'nghegând de-odată, în lumea mea de valurĭ o lume înstelată! . . . Ér de se perde 'n marea al meu cap de bălaur, e că dénsa mi-i mumă, ér nisipu-i de aur sub gura-mĭ forfotesce în mii și mii de fețe, de gerul cel mai mare nu póte sĕ-l înghețe... Dér clocotesc de ură și-aprinsă rĕsvrătire, când mi-se rupe pânza în mii și mii de fire și cade cu picere spre adêncurĭ de pierzare... Ea se rotesce-o clipă, luându-șĭ ér cărare, prin dêlurĭ n'alte, frânte și umbrite de pădurĭ, prin care stau castele, ce-o mână, grea de urĭ, a spulberat odată, lăsând numai ruine... Bĕtrâne sunt și ele, dér tot nu sunt ca mine! Căcĭ eu nitat'am veacul de când aci trăesc, pe când cu șepte sute vĕd că alții se mândresc. Sunt fiiul țernei negre și-a mânei ce-a făcut tot ce în lumea mare-i vĕdut și nevĕdut... Și-acea mână, o scînteie de-ar vrea ca sĕ-țĭ trimită, sĕu sĕ-șĭ misce-o secundă puterea-i neluptată, 'ar fi de-ajuns în țernă-al tĕu trunchiŭ sĕ prefacă și șepte vecĭ de muncă în clipe sĕ-i desfacă.

— Te-ai învrăjbit, bĕtrâne, ca simplu trăitor, de laudele care îmĭ curg din mințĭ isvor. Tu te fălescĭ cu apa-țĭ ce 'n cursu-i grandios salută cu mândrie... dér tot privind de jos. Mĕ 'nfricoșezĭ tu óre cu amenințărĭ grozave; dér albia-țĭ întinsă puté-v'ar sĕ se salve, când sfera cu par'ar să clătina ea óre? N'ar împroșca din sînu-țĭ fecundele isvóre, și le-ar împlini locul cu inimĭ sfărîmate din edificii scumpe de dénsa rezemate? Sĕu chiar aprinsul sóre, decă s'ar supĕra, nu țĭ-ar sorbi el apa, lăsând albia ta, o luncă de schelete, a celor viețăți ce-ascund acum în sînu-țĭ nenumĕrate viețĭ?... De un gigant ca tine desfide creatorul, un uriaș

*) *Gerhard de Nille*, arhitectul vestitului Dom din Colonia, a căruia piétră de temelie fu pusă în 14 August 1254. Domul se isprăvi de zidit în 1814, după 600 de anĭ!!

Cel ce are plăcere de a sta în închisóre şi ḑiarul, care are sac cu cauţiune nesecată, n'are decât să agiteze; opinia publică calmă şi patriotică săsóscă şi română de sigur că s'a săturat nu numai de procesele de pressă, dér şi de aceia, carī îşī compromit poporul prin agitaţiunī neîntrerupte“.

Sapienti sat.

Cestiunea macedoneană.

O scire telegrafică din Viena anunţă, că alaltăerī s'a înmânat cabinetelor din Roma, Londra, Paris şi Berlin *proiectul de reforme stabilit de Austro-Ungaria şi Rusia privitor la Macedonia.* Proiectul nu conţine disposiţiunī politice, nicī nu se face amintire în el despre autonomia Macedoniei, séu despre numirea unei comisiunī internaţionale. Cele douē marī puterī nu reflectéză la pretensiunea Serbiei, ca sē se ia armele de la locuitorii mohamedanī din Serbia-veche. Proiectul conţine numai disposiţiunī administrative, înşirând garanţiile financiare necesare în acest scop. Décă puterile semnatare nu vor face observările lor, proiectul va fi trimis mâne Sultanului.

*

Din Londra se telegraféză, că „Times“ a primit din Sofia scirea, că guvernul turcesc a rēspuns alaltăerī la nota de la 6 l. c. a guvernului bulgar. Rēspunsul ḑice, că s'au format érăşī bande bulgare, şi pretinde, ca guvernul bulgar sē împiedece isprăvile acestor bande.

*

Ministrul-president bulgar *Danew* a rēspuns în şedinţa de la 17 l. c. a Sobraniei la interpelarea privitóre la disolvarea comitetelor macedonene. *Danew* declară, că a luat mēsura acésta, pentru-ca sē apere interesele cele mai însemnate ale ţērii. *Principatul nu póte fi cuibul turburărilor macedonene.* Bulgaria e stat mic şi resolvirea cestiunei macedonene nu atérnă de la ea. Bulgaria trebue sē urmeze o atitudine prin care sē dobândéscă dreptul de a pretinde de la puterī ameliorarea stării ameninţătóre din imperiul vecin (Turcia). Nisuinţele Bulgariei trebue sē fie îndreptate într'acolo, ca puterile însesī sē ia în mâna lor resolvirea cestiunei macedonene. *Bulgaria n'are intenţii de cucerire* în Macedonia. Şi vom fi fericiţī — ḑise Danew — décă în ţéra acésta se va restabili ordinea, garantându-li-se fraţilor noştri de sânge drepturile omenescī. În momentul când puterile lucréză la un plan de reforme, cel mai elementar tact politic ne obligă de a păstra liniştea. Prin atitudinea nóstră leală trebue sē influinţăm asupra Macedonenilor în direcţia, *sē nu se amăgéscă cu gândul, că Bulgaria ar pute participa la mişcările lor.* În privinţa acésta *ne vom sci face datoria până la ultimul moment.* Toţī aceia, carī pot sē influinţeze asupra Macedonenilor, au datoria de a-i convinge, că între împrejurările actuale ei trebue sē păstreze liniştea, şi prin o pacinică atitudine ei pot sē facă a se realisa reformele plănuite de puterī şi de Turcia. Cele mai capitale interese ale rassei bulgare pretind, ca *pacea sē se menţină pe întréga linie.*

*

Asupra *cestiunei macedonene* s'a discutat şi în *camera italiană.* Sub-secretarul la ministeriul de esterne *Baccelli* rēspunḑēnd la o întrebare a declarat, că guvernul n'a încetat nicī-odată de a urmări cu atenţiune evenimentele din Peninsula-balcanică şi de a se ţinē în continuu în schimb de vederī cu celelalte guverne interesate, mai ales cu aliaţii sēi.

Austro-Ungaria şi Italia au prevēḑut de multă vreme, că salvgardarea intereselor lor respective consistă în menţinerea de *statu quo* teritorial. În acest scop Italia a procedat de acord cu celelalte puterī. De asemenea şi călētoria contelui Lamsdorff a avut acelaşī scop de a împăca exigenţele civilisaţiunei cu menţinerea de *statu-quo* teritorial. Italia a luat cunoscinţă cu satisfacţiune de negocierile urmate la Viena între miniştri de esterne Lamsdorff şi Goluchowski, negocierī conduse spre aceeaşī ţintă comună.

Baccelli a adaugat apoi, că nimenī nu se va bucura mai mult ca Italia, când acordul se va stabili între tóte puterile semnatare ale tractatului de Berlin, căcī Italia este convinsă, că cea mai bună garanţie pentru menţinerea stării de *statu-quo* şi realisarea reformelor în Turcia, nu este decât acordul puterilor.

---

ca mine despintecă chiar norul, şi focu-i plin de tóne de-ar vrea a mē 'nfrunta, săgéta mea din crescet îl póte strecura... Aşa mē crede norul minune pe pământ, séu vrênd ceriul sē fie mai mare şi mai sfânt, m'a coborît de-odată, aşa cum mē găsesc, ca de-a făpturei minte mereu sē povestesc; sē spun şi toţī sē scie, că sunt făcut de om şi c'a rodit în mine a chibzuinţei pom... Eu mândru sunt de mine şi mē încântă chiar o ură neîmpăcată ce muge în zadar, cercând sē-şī umfle sînul la mine ca s'ajungă, dér ar pute vre-odată a face vre-o dungă între a mea tulpină şi scărmănatu-i mal, făcêndu-mī un giulgiū mândru din spumele-i de opal...

Dér eu privesc acuma spre cer ca tot-déuna, scăldându-mē 'n răcóre cu stelele şi luna... Eu fac o pată négră pe netedul cristal şi-o ramă de oglindă din spume de opal. („Archiva“ din Iaşī.)

Br. Fejervary şi oposiţia.

(Şedinţă furtunósă în dietă.)

Am semnalat erī, că şedinţa de la 17 Februarie a dietei a fost estraordinar furtunósă.

Ministrul de honveḑī br. *Fejervary* a cerut cuvêntul, ca sē rēspundă oratorilor din oposiţie carī fac obstrucţiune contra proiectelor militare. Étă ce a ḑis între altele:

Br. **Fejervary**: Oposiţia, mai ales cele douē nuanţe ale partidului independist, au atacat, în decursul desbaterei, necruţător şi în modul cel mai pătimaş pe Maj. Sa Regele şi dinastia, armata şi honvedimea; suspiţionéză partidul liberal şi pe guvern, atacă pe fostul partid naţional, fiind-că a întrat în partidul liberal şi pentru a-şī justifica atacurile, se refere la neadevērurī. Cred necesar a lua érăşī cuvêntul, ca poporul sē nu fie nebunit în chipul acesta. D. e. d. deputat Uray a ḑis: „Obéla aceea, stégul acela cu vulturul cu douē capete, n'ar pute fi întrebuinţat în alt loc“. Nu e lucru demn a se ḑice aşa ceva despre un drapel sub care timp de un secol şi jumētate sute de mii de Maghiarī cinstiţī au servit şi şī-au vērsat sângele pentru rege şi patrie. (Mare sgomot în stânga estremă). D-l deputat Papp Zoltan a povestit camerei, că un domn colonel cu numele Udvarnoky n'a vrut sē bea în Ardeal apă din fântâna-Kossuth. Este constatat pe cale oficială, că colonelul Udvarnoky n'a fost nicī-odată în Ardeal; aşa-dér s'a ḑis un neadevēr. (Sgomot mare în stânga estremă.) Nu vē place acésta, sciu, dér eu săptēmânī întregī a trebuit sē ascult astfel de neadevērurī. Dér d-l deputat Barabas Bela! Regret, că nu este aci. Dênsul cu tótă ocasia atacă dinastia astfel, în cât e imposibil... Ei bine, aşa ceva aplaudaţī D-vóstrē, asta o numiţī patriotism?

Lengyel Zoltan: Poftim şi combate casul meu din Oradea-mare. Casul-Aulich!

Br. **Fejervary**: Ai minţit, ai minţit, ai minţit! (Sgomot teribil în stânga estremă. Strigărī: Afară cu el! La ordine!)

Endrey: Nu va mai vorbi ministrul! Nu tolerăm sē ḑică despre un deputat, că a minţit. (Sgomot uriaş). — *Molnar* E.: E o porcărie sē ḑică ministrul, că un deputat a minţit. (Sgomot teribil. Numeroşī deputaţī din stânga şi drépta părăsesc băncile şi merg în incinta camerei.)

Horvath Gy.: Poftiţī şi chemaţī la ordine pe ministru. Până atuncī nu desbatem. (Sgomotul continuă. Cuvintele presidentului prin care cere linişte, se pierd în tărăboiul grozav înscenat de kossuthiştī. Ei pretind, ca Fejervary sē facă scuze. Alţii cer şedinţă închisă. Liniştea numai târḑiu se restabilesce).

Presidentul chémă la ordine pe ministrul Fejervary pentru espresia întrebuinţată de el la adresa lui Lengyel.

Br. **Fejervary** declară, că se închină înaintea autorităţii presidiale şi regretă espresia, ce fără voie i-a lunecat pe buze.

Lengyel declară, că susţine tot ce a ḑis.

Br. **Fejervary** ....Décă vedem armele cu care combat domnii din oposiţie, veţī concede sē vē rog, sē nu vē luptaţī cu astfel de arme. Întrebuinţaţī, vē rog, arme mai nobile. Este imposibil, ca poporul maghiar cinstit sē nu vadă în acéstă păşire a d-vóstrē ceva incorect şi sē nu vē dispreţuéscă atitudinea. (Mare sgomot şi contraḑicerī în stânga.) Când e vorba de apērarea patriei, sē nu puneţī condiţii (Mare sgomot în stânga estremă: *Cerem recompensaţii!*) Ce fel de recompensaţii? A face în direcţie naţională ceea-ce se póte şi ceea-ce nu ameninţă armata cu destrămare, da! e o datorie a nóstră. Nu mergeţī însē mai departe, şi gândiţi-vē un moment. Am înaintea mea o mulţime de proiecte de resoluţii. (*Visontai*: Vor fi încă şi mai multe). Cred. Mē voiū bucura, dér sunt în regretabila posiţie de *a nu primi nicī unul.* Voiū împlini pretensiunile echitabile. Însē *pretensiunile neechitabile, séu necorecte, orī chiar ilegale, nu le voiū admite nicī-odată.*

Vē rog sē nu atacaţī cu necruţare. Maghiarul tot-déuna a considerat coróna sfântă şi inviolabilă. Sub scutul dreptului de imunitate spuneţī aicī lucrurī de gravitate mai mare, de cât cele pe carī le spuneţī afară de dietă. Nu spuneţī ceea ce desilusionéză poporul. Armata acésta, orī-ce aţī ḑice, tot-déuna va păşi cu capul înălţat, fiind-că e conscie de nisuinţele sale cinstite şi de datoria ei. Ér guvernul e dator a se îngriji de-opotrivă de ţéră, de naţiune, de dinastie.

Horvath Gyula: Dér pe noi cine ne-a atacat?

Br. **Fejervary**: D-l deputat Horvath nu numēră. (Mare sgomot în stânga estremă.)

Horvath Gy.: Ca Maghiar numēr mai mult de cât d-l ministru. (Mare sgomot în stânga şi în drépta).

Justh Gy.: Ne aduce aicī un proiect atât de ticălos, şi mai vorbesce şi în ton aşa de provocător.

Br. **Fejervary** îşī sfîrşesce discursul în mijlocul unui sgomot uriaş.

Furtuna între „părinţii patriei“ isbucni cu atâta putere, încât presidentul fu silit sē ridice şedinţa pe cincī minute. După redeschidere, urmară esplicărī personale. Şedinţa s'a închis tot sgomotósă şi deputaţii s'au îndepărtat fórte agitaţī.

Organisaţiunea

mişcării revoluţionare în Macedonia.

Comitetele macedonene din Bulgaria au mare influenţă asupra mişcării revoluţionare din Macedonia, dér influenţa covîrşitóre asupra însurecţiunei în Macedonia o au comitetele, carī se află în interiorul Macedoniei. Aceste comitete stăpânesc tótă provincia. Despre organisaţia şi importanţa alianţei secrete din Macedonia în Europa nu se scie aprópe nimica.

Ḑiarul „Nowoje Wremja“ publică o scrisóre din Balcanī, cu detailurī interesante asupra organisaţiei amintite. În aceeaşī scrisóre se cuprind şi câte-va detailurī asupra visitei contelui *Lamsdorff* în Sofia. Ministrul-preşedinte *Danew* a făcut pe contele Lamsdorff atent, că Bulgaria nu póte fi trasă la rēspundere, decât *pentru activitatea comitetelor macedonene aflătóre în principat,* nu însē pentru activitatea celor carī fac parte din alianţa secretă din Macedonia însă-şī, care singură are conducerea în mânile sale. De asemenea şi delegaţii acestor comitete din Macedonia, presentând contelui Lamsdorff un memoriu susţineau, că alianţa secretă din Macedonia este adevērata conducētóre a întregei mişcărī.

Organisaţia alianţei secrete din Macedonia, care s'a început înainte de asta cu 11 anī, póte fi considerată actualmente ca desēvîrşită. Înarmarea generală a populaţiei, împărţirea cetelor organisate în tótă Macedonia, carī fac serviciul poliţienesc şi organisaţia supravegherii secrete— tóte acestea sunt deja esecutate. Tótă Macedonia, afară de localităţile din apropierea frontierei sêrbescī, este împărţită în micī districte şi în fie-care din aceste districte operéză 1—2 cete (bande). Astfel de cete se află în Macedonia vr'o *opt sute. Fie-care cétă este compusă din câte opt membri.* Majoritatea membrilor sunt Bulgarī, se află însē membri şi din alte naţionalităţī macedonene.

Conducētorii cetelor sunt aprópe esclusiv *învēţătorī macedonenī,* carī sunt deja politicesce compromişī. Cetele acestea alcătuesc o cadră pentru formarea altor bande revoluţionare. În timp de pace problema cetelor constă în a ţinē viu spiritul revoluţionar în populaţie, a-se rēsbuna pentru crudelităţile comise, a omorî spionī şi funcţionarī crudelī, a contrabanda arme şi a escorta diferite transporturī.

Din momentul, ce se înseréză, stăpânirea Turciei în Macedonia încetéză şi locul ei îl ia alianţa secretă. Pentru timpul de nópte, Turcii şi chiar şi micile detaşamente de trupe regulare se închid în locuinţele lor. Chiar şi la frontieră, care ḑiua este păzită de numeróse detaşamente de trupe, nóptea încetéză orī-ce pază din partea Turcilor. Păzitorii turcī stau liniştiţī în gheretele lor şi nu se mişcă nicī chiar când se apropie cetele. *Revoluţionarii pot ast-fel fórte uşor sē aducă arme.* Curierii bulgarī într'o nópte pot trece graniţa bulgăréscă şi în aceeaşī nópte sē se întórcă îndērēt. În timpul ḑilei cetele sunt ascunse în munţī. Din ascunḑētórele lor baricadate cu trunchiurī de lemne, împuşcă asupra Turcilor şi îi culcă la pământ ca pe nisce raţe sēlbatice. Când se apropie vr'un pericol, cetele se aviséză prin signale. Serviciul de sentinele îl *fac femeile,* carī se află la fie-care cétă. Populaţia, care cunósce tóte secretele cetenicilor, îi apără şi scutesce. La sērbătorī se duc la bisericī, ţin discursurī revoluţionare şi ţin judecăţī. Puterea organisaţiei interne este aşa de mare, încât poporul nu se duce sē caute dreptate la judecătoriile turcescī, ci la judecătoriile alianţei. Chiar şi dispensaţii de căsētorie se împart de către alianţa secretă. Nesupunerea se pedepsesce fórte aspru. Pedepsele se dictéză de către *comitetul secret,* despre care nimenī nu scie, unde residéză. În anii din urmă s'au sēvîrşit în Macedonia sute de omorurī misteriose, ale căror victime erau *spionii séu trădătorii.* Douē din trei părţī din aceste victime erau Bulgarī, restul Turcī, Sêrbī şi Grecī. Uciderea nu se face pe neaşteptate ci numai după-ce respectivul a fost avertisat. Organisaţiunea acésta este un puternic factor al mişcării revoluţionare în Macedonia şi ţine populaţia vecinic în agitaţie şi în *grōză.*

SCIRILE ḐILEI.

— 6 (19) Februarie.

Înmormêntarea regretatului Dr. D. Barcianu s'a făcut erī în Sibiiu. A participat la actul funebru întrégа inteligenţă română din Sibiiu, numeróse deputaţiunī de preoţī, învēţătorī şi popor din comunele din împrejurime, în frunte cu membrii consistoriului archidiecesan condus de I. P. S. Sa metropolitul I. Meţianu. În fruntea convoiului era purtat un stég negru, după care urmau elevii seminarului teologic-pedagogic cu profesorii, apoi elevii clasei a opta a gimnasiului de stat din Sibiiu cu stindard negru, cu directorul şi doi profesorī. Serviciul funebru l'au sē-

virşit protopopii I. Papiu, Mateiu Voileanu, Ioan Ghibu şi archidiaconul Dr. Miron Cristea. În cursul ceremonialului funerar au rostit predicî asesorul N. *Ivan*, apoi V. *Stan*, în numele corpului profesoral seminarial. Pe cosciug au depus cununî Consistoriul archidiecesan, Corpul profesoral seminarial, Şcóla civilă de fete a „Asociaţiunei", Reşinărenii reconoscĕtorî, Reuniunea agricolă română din comitatul Sibiiului, Societatea de lectură „Andreiŭ Şaguna", Junimea română din Sibiiu, şi alte cununî de la privaţĭ şi amicî ai rĕposatului.

Jubileul ministrului preşedinte Sturdza. La 25 Februarie stil vechiŭ a. c. d-l Dim. Sturdza, preşedinte al consiliului, împlinesce 70 de anî. Spre sĕrbătorirea acestei aniversărî, s'au adunat Lunî, acasă la d-l M. Pherekyde, un însemnat numĕr din membrii partidului naţional-liberal, şi au desemnat un comitet, care sĕ se ocupe cu organisarea serbărei.

Miliardarul Carnegie, aflând că Germania pretinde Venezuelei plata unei despăgubirî de un milion şi opt sute de mii de bolivarî, a trimis o scrisóre ministrului american Bowen, în care 'i spune, că pune la disposiţiunea lui acéstă sumă pentru a se vĕrsa Germaniei, décă Venezuela va primi un aşa dar. Acest fapt e de natură a demonstra antipatia unor ómenî din Statele-Unite contra Germaniei. Scirea oficială, cum că s'a ridicat blocusul Venezuelei, a produs o impresiune bună în Statele-Unite.

Cununie. D-l Dr. George *Linul*, advocat şi fişcal comitatens, şi d-şóra Camila *Moldovan* îşi vor serba cununia religiósă Duminecă la 22 Februarie st. n. a. c. 1 óră d. a. în biserica gr. cat. din Câtina (Katona.)

Asasinarea unei femei bogate. Dilele acestea au găsit gâtuită pe femeia Străchinésca, o cămătărésă, care locuia în strada Teatrului în Bucurescî. Asasinii au furat banî şi hârtii de valóre. Străchinésca avea o avere de ½ milion lei. S'au făcut mai multe arestărî. Este bănuit sergentul de stradă cu numele Ciocârlie, care de asemenea fu arestat.

Scirî locale.

Inspecţie militară. F. Z. M. Emil *Probst*, comandantul corpului de armată XII cu reşedinţa în Sibiiu, a sosit erî în Braşov dimpreună cu şeful statului major al corpului, colonelul *Hornstein*, şi a făcut inspecţia asupra trupelor din garnisónă.

Pentru masa studenţilor românî din Braşov au mai întrat: de la un anonim *2 corone*; de la d-l G. N. *Căciulescu* din Bucurescî, în loc de cunună pe sicriul regretatului Nicolae Eremias: *10 lei*. Priméscă marinimoşii donatorî cele mai vii mulţămite. — *Direcţiunea şcólelor medii gr. or. române.*

Ilusionistul Carmellini va da mâne *Vinerî séra* ultima representaţie în restaurantul *Gabel*. Cu acéstă ocasiune va esplica secretele prestidigitaţiunei sale şi va debuta şi ca imitator de vocî de animale.

O carte politică maghiară.

(Urmare).

De-altminterî spre a înţelege rolul important, ce i-a revenit Românieĭ în numitul rĕsboiŭ, citâm următórele:*)

România, salvatórea armatei rusesci

Sunt convins dinainte, că titlul acestui capitol al lucrării mele, unora li-se va părĕ nu numai anapoda, dér şi afirmaţia cuprinsă în el o vor considera de atare, a cărei veritate este fórte îndoielnică.

Mĕ pun în situaţia cetitorilor şi mărturisesc sincer, că o afirmaţie hasardată aşa uşor, în cas când n'aşĭ cunósce împrejurările — n'ar puté sĕ provóce, decât un zîmbet ironic pe buzele mele. Pentru că în adevĕr, în primul moment trebue sĕ ţi-se pară o afirmaţie absurdă, séu fĕtul unei fantasii îndrăsneţe, când cine-va susţine, că România cea neînsemnată cu teritoriul ei de 127.584 chm² şi cu cele 5.376 000 locuitorî sĕ pótă fi salvatórea armatei colosului de la nord, cu un teritoriu de 5.410,000 chm² şi cu o sută milióne de locuitorî.

Şi cu tóte acestea, afirmaţia acésta nu e absurdă, nicî nu este zămislirea unei fantasii aprinse, ci este însa-şĭ oglinda istoriei.

Décă urmărim cursul rĕsboiului ruso-româno-turcesc, séu mai bine momentele mai principale ale aceluia, şi décă analisăm eventualităţile, ce s'ar fi ivit cu siguranţă, în casul, când România, fidelă îndatoririi, ce i-s'a impus prin tratatul de Paris, — ar fi cooperat cu Turcia: vedem destul de lămurit, că în cel de al doilea rĕsboiŭ al „cestiunei orientale", de fapt principatul român a fost piatra unghiulară, în jurul căreia s'au învîrtit sorţii isbândei şi că tocmai din causa influenţei sale hotărîtóre, România a fost acel factor, care alăturându-se armatei defectuóse şi greóie rusesci, a întărit'o şi—ajutându-o la biruinţă — a scăpat-o de-o înfrângere desastruósă.

Nu póte sĕ fie problemă mai uşóră, decât a dovedi, că succesele dobîndite, Rusia a putut sĕ le mulţuméscă pe de o parte atitudinei politice a Românieĭ, pe de alta cooperaţiei armelor acestui principat.

Ce importanţă avea şi ce factor de valóre neprețuită era România întru câştigarea biruinţei pe séma armelor rusesci, este de ajuns a cita următórea împrejurare şi a pune întrebarea: Óre cum ar fi putut începe Rusia acţiunea sa contra Turciei, şi cum şi-ar fi putut esecuta marşul strategic? Câte pedecî ar fi trebuit sĕ învingă, până ar fi putut forţa trecerea peste Dunăre şi în sfîrşit din armata de sud demoralisată şi concentrată cu atâtea dificultăţĭ, câţĭ ómenî i-ar fi rĕmas şi în ce condiţiunĭ s'ar fi aflat: décă România ar fi observat o atitudine neutrală, séu, în urma raporturilor sale de vasalitate, şi-ar fi pus armata la disposiţia Porţii?

Luând primul cas, adecă neutralitatea Românieĭ, situaţia ar fi fost pe cum urméză:

Fiind-că armata română n'ar fi întrat în acţiune, trupele române ar fi evacuat Moldova şi ar fi trecut în Muntenia, ér în locul lor — find-că delta Dunării este impropriĕ pentru trecere, ér în lipsa de alte drumurî pe uscat, Ruşii numai trecênd Prutul, şi numai pe teritoriu român puteau ajunge în Bulgaria — ar fi mers trupe turcescî, ar fi fortificat malul drept al Prutului şi ar fi aşteptat aicî, în defensivă, pe Ruşi.

Suposiţia acésta ar fi avut pentru armata ruséscă consecuenţe incalculabil de desastróse, pentru-că în acest cas Ruşii neputêndu-şĭ concentra armata pe teritoriu român, ar fi trebuit s'o concentreze pe teritoriu rusesc şi înainte de a trece pe pămînt românesc, ar fi trebuit sĕ facă pod peste Prut şi sĕ-şĭ forţeze trecerea peste acest rîu în mijlocul glónţelor ucigĕtóre turcescî.

Ér, că o trecere forţată printr'o pedecă naturală câtă jertfă de sânge cere, acésta au învĕţat'o ómenii de specialitate din practică, ér profanii au cetit'o de pe paginile istoriei.

Cum sĕ aşteptăm curagiŭ şi însufleţire la restul armatei, chemat a provoca decisiunea — la materialul brut — orî-cât de îndrăsneţ şi vitéz ni-s'ar fi părut înainte de rĕsboiŭ: décă chiar de la început şi aşa subit vede perderî atât de colosale, cum se cere necesarminte la forţarea trecerei peste o pedecă naturală?

In asemenea casurî nu numai soldaţii de rênd, ci şi o parte din ofiţerî, sub influenţa celor vĕdute, pe lângă cea mai bună intenţiune — începe a-şĭ perde încrederea în sine, în puterea armatei, în conducĕtorî şi în cele din urmă şovăesce. Neîncrederea şi şovăiala îi deprimézĕ, deprimarea este echivalentă cu demoralisarea, ér acésta cu o luptă perdută.

Décă prin urmare armata rusésca ar fi trebuit sĕ lupte şi la Prut, nu mai încape îndoélă, că ar fi întrat în Moldova cu o armată deprimată şi care ar fi suferit perderî simţitóre.

Aicî începêndu-se înaintarea, fie-care palmă de loc trebue ocupată érăşĭ cu marî sacrificii.

Sĕ admitem, că trupele turcescî respinse de trupele rusescî, carî au trecut Prutul, ar trebui sĕ se retragă. Ce credeţĭ, s'a sfĕrşit cu atâta? In casul acesta ar fi dat de a doua linie defensivă a Osmanilor, pe partea îngustă de ţéră ce se întinde între Galaţĭ şi colţul de sud-ost al Carpaţilor, tăiată de ape mai micî şi mai marî, unde prin fortificaţii improvisate, la carî Turcii se pricep de minune, ar fi fost din nou opriţĭ în loc.

In casul *neutralităţii* Românieĭ aşadér, trupele rusescî încă înainte de a se încerca a trece Dunărea, ar fi trebuit sĕ trécă prin două linii de apĕrare a Turcilor şi astfel decimaţĭ şi demoralisaţĭ sĕ vină la a treia linie, la Dunăre, unde ar fi trebuit sĕ-şĭ forţeze trecerea cu sacrificii enorme.

Óre ce s'ar fi întêmplat în acest cas? Ce sfĕrşit ar fi avut rĕsboiul ruso-turcesc, décă Pórta lucrând cu plan ar fi ademenit pe Ruşĭ sĕ vină la Dunăre şi sĕ dea aicî bătaia decisivă?

După cum am vĕdut în cursul rĕsboiului, soldaţii curagioşĭ, resoluţĭ şi eroicî turcî — deşi în urma luptelor anterióre istoviţĭ — au ţinut piept tuturor Slavilor de sud, precum şi operaţiunilor simultane ale trupelor rusescî-românescî, până ce organele lor fisice, în urma fómei, deveniră incapabile de resistenţă.

Tot aşa am vĕdut, cum trupele unite ruso-române, fie-care palmă de pămînt numai după lupte înverşunate şi sângeróse puteau sĕ o cuprindă şi că în aceste lupte partea leului de repetite-orî a fost a *tinerei armate române*, ba la redutele Griviţei, ea a secerat biruinţa, contribuind prin acésta în mĕsură considerabilă la hotărîrea sorţii rĕsboiului.

Proporţia numerică a trupelor române, carî în diferite timpurî şi locurî au operat împreună cu armata rusésca de la Dunăre, în termin mediu a fost 1 : 5.

Sĕ admitem acum, că forţele trupelor rusescî, carî stăteau în luptă cu Turcii, s'ar fi împuţinat cu a 5-a parte: Óre ar fi ajuns ele până la Plevna, ca sĕ nu mai vorbim de Şipca, mai ales, că din corpul lor s'ar fi smuls un material atât de escelent, cum s'a dovedit, că a fost armata română?

In adevĕr mĕ îndoiesc, décă în acest cas un singur soldat ar fi călcat în Balcanî, séu chiar décă s'ar fi întêmplat acésta, Plevna tot n'ar fi cădut; ci décă nu mai înainte, aicî de sigur ar fi fost bătuţĭ atât de crâncen, încât fugind în tóte părţile lumei şi împrăsciaţĭ, li-s'ar fi tăiat şi retragerea, aşa că cea mai mare parte ar fi cădut în captivitate turcéscă.

Da, asta ar fi fost situaţia în casul unei neutralităţĭ a Românieĭ.

Acum sĕ vedem a doua hipotesă: décă conform tratatului de Paris, România satisfăcêndu-şĭ datoriile de vasalitate, şi-ar fi întors armele nu contra Porţii, ci contra Rusiei.

(Va urma.)

*) A-se vedé cartea autorului „Visszaemlékezés Törökországra" pg. 183—191, Oradea 1895, şi traducerea românéscă „Reamintirî despre Turcia" pg. 144—152. Bucurescî 1896.

Vocĭ din public.*)

Onorată Redacţiune.

In nr. 7 al „Telegrafului Român" un pretins alegĕtor, care n'are curagiul sĕ-şĭ semneze numele, a publicat o notiţă despre alegerea de preot din comuna nóstră bis. Sf. Adormirî întîmplată la 12 Ianuarie a. c.

Compătimim pe acel alegĕtor naiv, care nu urmăresce alt scop, decât voesce sĕ linguşéscă pe unele persóne onorabile, mistificând adevĕrul în favorul candidatului ales.

Prea Veneratul Consistoriu are cunoscinţă, că parochia nóstră de decĭ de anî a ajuns a fi teatrul unor lupte şi scandalurî ordinare. Prea Veneratul Consistoriu are mai departe deplină cunoscinţă despre desele inesactităţĭ administrative, ba chiar şi despre pagubele însemnate, ce unele partide fiind la putere le-au pricinuit fondului bisericeĭ nóstre. — Trebile în privinţa administraţiunei s'au schimbat în bine numai de la anul 1893, de când în fruntea comitetului au avut fericirea a fi aleşĭ subscrişii Sandu Munteanu şi epitropul Ioan Mandai sub a căror conducere fondul bisericeĭ nóstre odinióră aprópe mistuit, s'a ridicat la suma de 25.000 coróne.

Fruntaşii poporului între carî 25 membrii presenţĭ din representanţa comitetului parochial, şi-au pus încredere în cel mai harnic şi mai qualificat candidat, în preotul Romul Verzea, cealaltă partidă compusă în cea mai mare parte din clasa poporului celui mai de jos cu esceptiunea unor puţine persóne independente, au candidat pe ceilalţĭ trei concurenţĭ. — In preséra alegerei retrăgêndu-se doi din candidaţĭ, preotul nostru Victor Popea a părăsit turma drept credinciósă şi pe cei mai marî binefăcĕtorî ai sĕi şi s'a aruncat în braţele celor mai neîmpăcaţĭ duşmanî, numai şi numai sĕ satisfacă urei nedumerite, ce o are faţă de nepotul sĕu părintele Romul Verzea, pe care l'a înegrit pe tóte poteciile.

Opt-deci-şi-şése de voturî primite de părintele Romul Verzea au fost voturile celor mai demnĭ fiĭ ai parochiei nóstre au fost voturile date din adevĕrată convingere; ér cele 132 voturî date înv. Zenovie Popoviciŭ au fost voturî câştigate în cea mai mare parte prin influinţărî, presiunĭ şi corumperĭ nepermise. Afirmăm, că mai toţĭ aceştĭ alegĕtorî din urmă sunt parte servitorî şi ómenî nu de sine stătătorî, parte neorusticĭ, carî nicî când n'au contribuit cu nimic la greutăţile bisericeĭ şi şcólei nóstre.

Pretinsul „alegĕtor" afirmă, că alegerea a decurs în bună ordine. Noi aicî adaugem numai aceea c'am reclamat pentru siguranţa liniştei şi asistenţa de gendarmĭ, adaugem că în biserică cu acéstă ocasiune se aflau mai multe persóne de valóre din comunele învecinate şi Braşov, care au fost bruscaţĭ şi daţĭ afară, deşi aveau dreptul sĕ fie de faţă, şedinţele sinodului fiind publice. Adaugem că masa de scrutiniu era înconjurată de vre'o opt corteşĭ, carĭ se încruntau asupra alegĕtorilor şi aceştia intimidaţĭ votau parte contra convingerei, parte disgustaţĭ de cele observate părăsiau biserica, fără a mai vota; adaugem în fine, că acei cortéşi erau decişĭ în cas de nereuşită sĕ rĕstórne masa de scrutiniu, sĕ provóce scandal, ca în chipul acesta sĕ se disólve sinodul.

Resultatul acestei alegerĭ a mâhnit şi nemulţumit pe toţĭ ómenii de bine. Dovadă despre acésta: alaiul de desaprobărĭ şi apostrofărĭ cu care a fost petrecut preotul nostru Victor Popea până acasă.

Nu putem permite pretinsului alegĕtor a numi pe alesul Z. Popovicĭ „un vrednic urmaş al rĕposatului Radu Popea"... Ne este cu mult mai scumpă amintirea acestui brav preot, decât ca sĕ fie comparat cu orĭ cine.

Ceea ce însĕ ne indignéză mai mult este faptul, că ierĭ în 1 Februarie ţinêndu-se şedinţa ordinară a comitetului parochial pentru a-se pregăti agendele, cu carĭ ar fi avut sĕ se ocupe sinodul ordinar, Dumitru Comşa a insultat în mod revoltător pe mai mulţĭ membri ai comitetului, ér pe preşedintele l-a ameninţat că-l „svîrle" din scaunul presidial. Comitetul a luat act despre tóte şi cu 21 de membrii pacinicĭ au pertractat tóte obiectele puse la ordinea dilei.

Astădĭ în 2 Februarie era sĕ se ţină sinodul ordinar pentru alegerea comitetului şi epitropiei pe un nou period de 3 anĭ. P. O. D. protopresbiter V. Voina, care a fost de faţă, s'a putut convinge despre anarchismul, ce domnesce la biserica nóstră şi despre violenţele conducĕtorilor partidei, care au decis sórtea alegerei de preot.

Sinodul nu s'a putut ţiné şi nicĭ că se va puté ţiné până ce lista alegĕtorilor compusă de comitet, nu va fi respectată, şi până ce alegerea de preot făcută pe basa unei liste necorecte nu va fi anulată.

Poporul este iritat peste mĕsură. Casa lui Dumnedeu a devenit din casă de rugăciune, casa unde ómenii sĕ insultă unii pe alţii. Certele şi scandalurile, ce au urmat astădĭ după eşirea din biserică şi carĭ s'au continuat şi pe stradă, au trecut orĭ-ce margine.

Denunţăm acéstă stare tristă Prea Veneratului Consistoriu şi tuturor ómenilor de bine.

Satulung, biserica Sf. Adormirĭ, 2 Februarie 1903.

In numele comitetului parochial şi al minorităţii:

Sandu *Munteanu* m. p., preşedinte al com. par. Ioan *Mandai* m. p., epitrop I. cassar. Radu *Popea* m. p., m. în comitet. Ioan G. *Păltănea*, m. p., m. în comitet. Ştefan *Boroş*, m. p., m. în comitet.

*) Pentru forma şi cuprinsul celor pualicate sub acéstă rubrică rĕspunderea cade numai în sarcina trimiţĕtorilor (adecă a celor subscrişĭ). — Red.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Călindarul Plugariului.

A apărut și se póte procura de la tipografia *A. Mureșianu* — Brașov, „**Călindarul Plugariului**". Prețul, cu porto, **25 cr.** (50 banĭ).

Acest călindar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obicĭnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor și cele poștale, scala timbrelor, Mĕsurile, tîrgurile din Ardeal și Ungaria și lista advocaților românĭ.

In *partea literară* vedem portretul bine reușit al repausatului episcop *Mihail Pavel* cu o biografie, de Augustin Paul, Rugăciune (poesie) de M. Eminescu, Restignirea lui Isus, de Sinkiewitz (un admirabil fragment din romanul „Sĕ-l urmăm"). Călugărenii (poesie) de C. Sandu, Cincĭ într'o păstaie (poveste de Andersen), Luléua lui moș Radu, Legenda pămêntului și a muncii, de Dim. Dan, „Ăl mai tare om din lume" (poesie în dialect bănățenesc) de regretatul tînĕr poet Victor Vlad Delamarina.

Partea economică este și în acest an bine representată prin următórele articole: „Dușmanii economiei" de Ioan Georgescu; „Plantarea pomilor" de A. Boldor, „Causele de ce sĕmĕnăturile sunt rele" de N. H. Vechiulescu, „Insecte stricăcióse pomilor și viilor", „Ce plătesce banul și cum îl crutăm noi?"

După partea economică urméză pe mai multe paginĭ diferite *„povețe"*, apoi „Diverse" și în fine „Anecdote și Glume".

Ca adaos sunt și anul acesta o mulțime de anunțurĭ.

Cursul la bursa din Viena.

Din 18 Februarie n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	121.35
Renta de corόne ung. 4%	99.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	93.40
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.45
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.60
Bonurĭ rurale ungare 4%	94 —
Bonurĭ rurale croate-slavone	99.60
Impr. ung. cu premii	201 —
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	158.50
Renta de hârtie austr.	100.90
Renta de argint austr.	100.90
Renta de aur austr.	121.15
Rente austr. 4% de corόne	101.20
Losurĭ din 1860.	154.35
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.79
Acții de-ale Băncei ung. de credit	749.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	691.50
Napoleondorĭ	19.08
Mărcĭ imperiale germane	117.07½
London vista	240.—
Paris vista	95.42½
Note italiene	95.35

Cursul pieței Brașov.

Din 19 Februarie n. 1903

	Cump.	Vênd.
Bancnot rom.	18.80	18.84
Argint român.	18.60	18.76
Napoleond'orĭ.	19.04	19.07
Galbenĭ	11.20	11.30
Mărcĭ germane	116.90	117 02
Scris fonc.Albina 5%	101.–	102.–
Lire turcescĭ	21.40	–.–
Ruble Rusescĭ	—.—	—.—

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei"

se pot face orĭ și când pe timp mai îndelungat sĕu lunare.

Sz. 14967—1902
tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság mint telekönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Oprisiu Vaszilie és trs. végrehajtatónak Gorun Éva szül Stréza végrehajtást szenvedő elleni 150 kor. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén levő, a dridifi 206 sz. tljkvi 2110 hrsz. ingtlra egészben 3 kor., a 2122 hrsz. ingtlra egészben 3 kor., a 3654/2, 3655 hrsz. ingtlra egészben 3 kor., a 3962 hrsz. ingtlra egészben 4 kor., a dridifi 231 sz. tlkvi 2639, 2640 hrsz. ingatlnra egészben 3 kor., a 2792, 2793 hrsz. ingtlra egészben 6 kor., a 3492 hrsz ingtlnra egészben 2 kor, a 3495 hrsz. ingtlra egészben 2 kor., a dridifi 239 sz. tlkvi 7007, 7008, 7009 hrsz. fekvőre 39 kor., a 7048, 7049, 7050 7051/1 hrsz. fekvőre 52 kor, a 7090/2, 7091, 7092, 7093 hrsz fekvőre 52 kor., a 7143/2, 7144, 7145 hrsz. fekvőre 108 kor., a 7176, 7177, 7178/1 hrsz. fekvőre 108 kor. a 7206/2, 7207, 7208 hrsz fekvőre 108 kor., a 7239, 7240, 7241/1 hrsz. fekvőre 108 kor., a dridiffi 273 sz tlkvi 5544. 5545, 5546, 5547, 5707, 5708 5709 5710 5945, 5946, 5947 hrsz. fekvőre 153 kor., a dridiffi 28 sz. tlkvi 6493 6494 hrsz. fekvőre 12 kor., a 6497, 6498 hrsz. fekv. 30 kor.. a 6520 6521 hrsz fekvőre 4 kor., a 6522/1 hrsz. fekv. 2 kor., a dridiffi 9 sz. tlkvi 1213 hrsz. fekvőre a rajta levő épülettel 347 kor., a 674/2 hrsz fekv. 6 kor., a 1666/3 hrsz. fekvőre 12 kor., a 1766 hrsz fekv. 19 kor., a 2757/2 hrsz fekvőre 16 kor., a 3930 hrsz. fekvőre 10 kor., a 4119/1 hrsz fekv. 18 kor., a 4531/2 hrsz. fekv. 16 kor, a 4791/2 hrsz. fekv. 6 kor, a 6518/2 hrsz. fekv. 16 kor., a 6519/1 hrsz. fekv. 6 kor., a 1067/a, 1067/1 c. hrsz fekvőre 2 koronában ezennel megálapitott kikiáltási árban elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1903 évi Márczius hó 28-ik napján délelőtt 9 órakor** Dridiff község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 novem 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi deczember hó 13-ik napján.

A kir. jbiróság, mint tlknyvi hatóság.

SCHUPITER,
kir. albiró.

824,1—1

ABONAMENTE LA „Gazeta Transilvaniei."

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și străinătate:	
Pe treĭ lunĭ	6 cor.	Pe treĭ lunĭ	10 fr.
Pe șése lunĭ	12 „	Pe șése lunĭ	20 „
Pe un an	24 „	Pe un an	40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și strĕinătate:	
Pe an	4 cor.	Pe an	8 fr.
Pe șése lunĭ	2 „	Pe șése lunĭ	4 „
Pe treĭ lunĭ	1 „	Pe treĭ lunĭ	2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI."

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria și **Nic. I. Ciurcu** la **Eremias Nepoții.**

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.